

Kapliczka przy ul. Staromiejskiej

Kapliczka przy ul. Staromiejskiej

W centralnym miejscu Staromieścia, na placu gromadzkim, wznosi się piękna ponad stuletnia kapliczka. Jest usytuowana na początku ul. Staromiejskiej, po jej północnej stronie, na skrzyżowaniu z ul. Lubelską. Wiele znaków topograficznych wskazuje, że w tej okolicy powstawało życie osady.

Tu zachowały się stare domy o charakterystycznych wysokich dachach i małych oknach, a dawniej znajdowała się karczma dworska. Wiadomo, że karczma, obok kościoła, spełniała w dawnych czasach wiele funkcji społecznych. Tu odbywały się wesela i chrzciny, zabawy i spotkania. Tu powstawały zatargi, bójki, ale i przeprosiny. W karczmie kończono obrzędy pogrzebowe. Z tych powodów karczmy budowano w centralnej części wsi - osady. Niektórzy przypuszczają, że tu mógł być pierwszy kościół. W tym to miejscu zbudowano w 1889 r. piękną kapliczkę. Styl budowli jest oryginalny, mieszany.

Fundator kapliczki jest nieznan. Można przypuszczać, że jest to wspólna pamiątka gminy i rodziny Jędrzejowiczów, a w szczególności p. Gabrieli Jędrzejowiczowej. Obecnie stanowi własność Parafii pw. Św. Józefa w Staromieściu.

Kapliczkę zbudowano na planie kwadratu. Murowana z cegły, otynkowana, pomalowana na kolory: szary, żółty, niebieski i biały, jest pokryta czerwoną dachówką zakładkową. Ścięte naroża kwadratu tworzą ośmiobok.

Kapliczka jest jednokondygnacyjna, na niskim fundamencie i cokole, który odsatką oddziela właściwą kapliczkę. Cokół zwieńczony jest gzymsem. Część górna kapliczki jest zdobiona na przemian płycinami prostokątnymi i kwadratowymi. Ściany są podzielone przy pomocy pilastrów przełamujących się na każdym z ośmiu naroży. Głowice tych pilastrów wykonano w kształcie profilowanych gzymśów.

Powyżej nich widoczne jest klasyczne belkowanie górujące ponad pilastrami. Fryz belkowania zdobiony jest rozetkami, a gzyms, koronujący budowlę - kostkowaniem. Dach - ośmospadowy, promienisty. Na szczycie - krzyż żelazny osadzony w specjalnej oprawie.

W elewacjach południowej, północnej, wschodniej i zachodniej znajdują się duże 4 konchy, ozdobione profilowanymi archiwalami, wspierającymi się na specjalnych filarach. W czterech wnękach umieszczono figury: w głównej frontowej wnęce - figurkę Najświętszego Serca Pana Jezusa, po stronie wschodniej - figurkę Najświętszego Serca Matki Bożej, po stronie zachodniej - figurkę św. Józefa - patrona parafii staromiejskiej, po stronie północnej - figurkę św. Floriana - patrona straży pożarnej.

U dołu mieści się skromny napis: POSTAWIONO W ROKU 1889. Całość stanowi piękny, oryginalny pomnik architektury sakralnej. Kapliczkę otacza niski drewniany płotek, starannie zadbane przez najbliższą mieszkającą rodzinę.

Na podst. Zeszytów Staromiejskich nr 1/1999 „Staromiejskie krzyże - kapliczki - figury”